

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobců: **a) J. L., b) J. P.**, oba státní příslušnost Ukrajina, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.10.2013 č. j. OAM-574/VL-18-K01-2009, **ve věci udělení mezinárodní ochrany,**

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á.**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 14.10.2013 č. j. OAM-574/VL-18-K01-2009 žalované Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen ČR) zamítlo žádost žalobců o mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní

ochrany je obava z návratu do vlasti, jelikož nemají žádné doklady, nejsou na Ukrajině přihlášení k pobytu a nemohou prokázat své občanství. Proto se v případě návratu obávají umístění do vazby. Žalobkyně a) se obává pokračování pronásledování ze strany mafie kvůli potížím souvisejícím se zdravotním stavem jejího syna. Žádost podala z důvodu legalizace svého pobytu v České republice. Tyto důvody žalovaný neuznal jako relevantní pro udělení mezinárodní ochrany ani doplňkové mezinárodní ochrany, a proto rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany ani doplňkové ochrany žalobcům podle shora citovaných zákonných ustanovení.

Žalobkyně a) jménem svým i jménem tehdy nezletilého žalobce b) proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, ve které uvedla, že se domnívá, že žalovaný porušil jednak ust. § 14 a § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu a jednak ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Současně žalovanému vytýkala i porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na výzvu soudu doplnila žalobkyně a) svou žalobu podáním ze dne 12.12.2013, v němž uvedla, že „závěry správního orgánu ohledně interpretace ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu má za nesporné“. Nicméně má za to, že žalovaný pochybil při interpretaci ustanovení zákona o azylu ohledně možnosti doplňkové ochrany. Žalobkyně poukázala na to, že žalovaný je povinen provést při formulování úvahy ohledně použití § 14a zákona o azylu test „reálného nebezpečí“, na což ovšem žalovaný zcela rezignoval. Žalovaný vyloučil soukromé osoby z množiny původců pronásledování, ačkoli je článek 6 písm. c) Směrnice 2004/83/ES (Kvalifikační směrnice) „zahrnuje pod relevantní původce pronásledování za kumulativního splnění materiální korektivu podmínky absence schopnosti či ochrany státní moci ochranu před takovýmto pronásledováním zajistit“. Reálnost nebezpečí vážné újmy ze strany soukromých osob je poplatná i aktuální napjaté politické situaci na Ukrajině, kdy represivní složky státu budou plně využity k potlačování pouličních projevů politické opozice, což ztíží žalobcům přístup k plnohodnotné vnitrostátní ochraně. Vycestování žalobců by bylo rovněž v rozporu s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož zasahuje intenzivně do jejich soukromého rodinného života, a to ve vyšší míře, než je dán zájem České republiky na jeho vycestování. Navrhovala, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 9.1.2014 popíral oprávněnost námitek uváděných žalobci a odkázal přitom na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobců a na samotné vydané rozhodnutí. Žalovaný postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem. Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a to, že nedospěl k závěru, že žalobcům je možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Navrhoval proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 14.10.2013 č. j. OAM-574/VL-18-K01-2009, připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce postupoval přitom krajský soud podle ust. § 65 a násl. s.ř.s., tj. ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně a) při pohovoru k žádosti dne 5.10.2009 odpověděla na otázku, z jakých důvodů opustila svou vlast to, že tak učinila v říjnu 1995. Její manžel měl firmu a měl vitráže. Poté také měl vynálezy a začali ho vydírat. Následně to bylo horší, protože obtěžovali nejen ji, ale i děti. Vyhrožovali jim i telefonicky. Žalobkyně se několikrát obracela na policii, avšak ta nic neudělala. Na otázku, z jakých důvodů žádá o udělení mezinárodní ochrany odpověděla, že když odjeli do Norska, tak jim Norové řekli, že Česká republika je státem zodpovědným za jejich žádost. Pokud je deportují, jednoho syna vezme Česká republika a druhého zavřou na Ukrajině za to, že nebyl na vojně. Bude muset na Ukrajině prokázat, kde byla 14 let, zda pracovala a musí zaplatit poplatky. Chce tady zůstat, má zde děti, které mají pobyt. Syn se jí zde narodil a na Ukrajinu ji nic netáhne. Do vlastnoručně psaného prohlášení o důvodech podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že přijela do České republiky v roce 1995 se čtyřmi dětmi a s nadějí, že tady najde nový život. Protože žádali „o azyl a pobyt“ a nic z toho nedostali, tak se v roce 2008 rozhodli s manželem a dvěma syny odjet do Norska. V září je Norsko deportovalo zpět kvůli Dublinské smlouvě. Má pět dětí, nejmladší syn se narodil v České republice v Mladé Boleslavi v roce 1996. Bezvýsledně se různými vyjednáváním s ukrajinskými úřady snažila získat pas, avšak může dostat jen náhradní cestovní doklad. Také na Ukrajině nemá žádné doklady a není nikde přihlášena. Žádný úřad jí nepotvrdí totožnost její a dětí. Její dcera zde má povolení k pobytu, ostatní děti mají rovněž problémy se získáním dokladů a nejmladší syn se narodil tady a Ukrajina není jeho zemí. Žalobkyně dále uvedla, že si po 14 letech ponižení zasluhují humanitární azyl. Z obsahu správního spisu žalovaného dále vyplývá, že dne 26.4.2011 byl s žalobkyní a) proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci tohoto pohovoru žalobkyně v podstatě opakovala stejné důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dodala, že žádali v České republice o mezinárodní ochranu již v letech 1995 a 2004. Obě tyto žádosti byly zamítnuty. Tehdy jako důvody žádosti uváděla rovněž problémy s mafií na Ukrajině, které měl její manžel a posléze i ona s dětmi. Žalobkyně by skončila v případě návratu ve vazbě z důvodu svého dlouhodobého pobytu v zahraničí. Její syn Pavel disponuje pouze českým rodným listem. Opakovala, že na Ukrajině měla problémy jen s ukrajinskou mafií, se státními orgány problémy neměla. V rámci doplňujícího pohovoru konaném dne 17.9.2013 uvedla, že její syn má Crohnovu nemoc, ukončil 9. třídu základní školy, dále nestuduje ani nepracuje. Každé tři měsíce dochází na gastroenterologické vyšetření. Syn je bez občanství, jeho nemoc se nedá léčit a na Ukrajině by ji nebylo možno udržovat ani ve stabilizovaném stavu. Součástí správního spisu je zpráva MZV USA ze dne 30.7.2012 o svobodě vyznání za rok 2011, informace organizace „International SOS“ č. BMA – 5032 ze dne 24.9.2013 pojednávající o možnosti zdravotní péče v oblasti gastroenterologie a interního lékařství a možnosti laboratorních vyšetření na Ukrajině, informace infobanky ČTK – Země světa – Ukrajiny, zpráva Freedom House z ledna 2013 Svoboda ve světě 2013 – Ukrajina, informace Amnesty International ze dne 23.5.2013 – Ukrajina, údaje o zemi – Ukrajina mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze srpna 2012, zákon Ukrajiny o občanství Ukrajiny č. 2235-III ze dne 18.1.2001 (platné znění po novele 2011), informace MZV č.j. 110044/2013-LPTP ze dne 2.10.2013 o situaci neúspěšných

žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informace MZV č.j. 113285/2012-LPTP ze dne 19.9.2012, č.j. 121230/2011-LPTP ze dne 7.12.2011, č.j. 308111/2010-KKM ze dne 26.3.2010 a č.j. 113176/2009-LPTP ze dne 23.7.2009.

Podle ustanovení § 14 citovaného zákona, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Dle ust. § 14a citovaného zákona se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

V daném případě žalobkyně a) v průběhu celého správního řízení opakovaně uváděla stejné důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a tím byla obava z umístění do vazby z důvodu absence potřebných dokladů k prokázání občanství, obava z pronásledování ze strany mafie a také potíže související se zdravotním stavem syna. Dalším důvodem byla potřeba legalizace pobytu v České republice. Žalobkyně žalobou napadla rozhodnutí žalovaného v celém výroku, nicméně v doplnění své žaloby ze dne 12.12.2013 upřesnila, že proti neudělení azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu nemá námitek. Má však za to, že žalovaný nesprávně posoudil v jejich případě možnost udělení doplňkové mezinárodní ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Poukázala také na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod ve vztahu k nepřiměřenosti zásahu do jejího soukromého rodinného života v případě nuceného vycestování z České republiky. V mezích takto žalobkyní vymezených žalobních bodů přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného a dospěl k následujícím závěrům.

Žalobkyně měla za to, že splnila předpoklady pro udělení azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Jako důvody pro udělení humanitárního azylu dle tohoto zákonného ustanovení uváděla onemocnění v době podání žaloby tehdy ještě nezletilého syna P. (žalobce b/) Crohnovou nemocí. Žalobkyně sama, pokud jde o její zdravotní stav, žádné zdravotní omezení neuváděla ani neprokázala. Ohledně tehdy nezletilého syna Pavla doložila lékařské zprávy, ze kterých však nevyplynulo, že by v případě návratu do země původu byl ohrožen na životě (na čl. 77 správního spisu je založena zpráva Vítkovické nemocnice a.s., gastroenterologické ambulance dětského oddělení ze dne 9.5.2013). Podle informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze srpna 2012 a organizace „International SOS“ č. BMA – 5032 ze dne 24.9.2013 není možno učinit závěr, že by žalobci b) na Ukrajině nebyla poskytnuta potřebná lékařská péče. Blíže jsou tyto informace rozvedeny v odůvodnění rozhodnutí žalovaného na straně deset a jedenáct, na které krajský soud ve stručnosti odkazuje. Ze shora citovaného ust. § 14 vyplývá, že tento azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyl zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany

podle ust. § 12 téhož zákona. Důvod zvláště zřetele hodný pro udělení tohoto azylu však v daném případě zjištěn nebyl.

Další žalobní námitkou uvedenou jak v žalobě, tak i v jejím doplnění bylo vytýkané porušení ust. § 14a zákona o azylu žalovaným. Podle žalobkyně a) je její případné vycestování a vycestování jejího syna v rozporu s mezinárodními závazky ČR z důvodu hrozící vážné újmy na jejich soukromém a rodinném životě. Podle žalobkyně a) žalovaný vyloučil soukromé osoby z množiny původců pronásledování a nezabýval se schopností či ochotou státní ochrany před takovýmto pronásledováním. Z ust. § 14a zákona o azylu vyplývá, že doplňkovou ochranu lze udělit cizinci, pokud by mu při návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, za kterou se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ani jeden z těchto důvodů nebyl v průběhu správního řízení (jak vyplynulo z obsahu správního spisu) zjištěn. Důvod pro udělení doplňkové ochrany žalobkyně a) spatřovala v obavách z jednání ze strany soukromých osob s poukazem na článek 6 písm. c) Směrnice 2004/83/ES. Pojem pronásledování vymezuje zákon o azylu v ust. § 2 odst. 8 a to, že se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace včetně mezinárodních organizací kontrolujících stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu. Nutno podotknout, že pojem pronásledování je zakotven v ust. § 12 upravujícím důvody pro udělení azylu a nikoliv v ust. § 14a, který upravuje možnost udělení doplňkové ochrany z důvodu hrozícího skutečného nebezpečí vážné újmy. Nicméně pokud žalobkyně v doplnění své žaloby poukazovala na to, že žalovaný „nepodrobil správnímu přezkumu podmínku absence schopnosti či ochoty státní moci poskytnout ochranu před takovým pronásledováním“ není taková žalobní námitka důvodná už proto, že se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně na straně šest zabývá obavami žalobkyně z jednání členů zločineckých skupin na Ukrajině, co se týče vynálezu jejího manžela z roku 1990 a poukazuje na informační zdroje o situaci v zemi původu žalobkyně pokud jde o možnost žádat potřebnou pomoc ze strany policejních a jiných orgánů státní moci, stejně tak na možnost použít stížnosti v případě neuspokojivého postupu těchto orgánů. Zdůvodňovala-li žalobkyně a) svoji námitku ohledně neudělení doplňkové mezinárodní ochrany tím, že by její vycestování a vycestování jejího syna bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, tedy že by bylo v rozporu s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a to proto, že by bylo jejich vycestování nepřiměřeným zásahem do

jejich soukromého a rodinného života, je k tomu nutno uvést, že mezinárodní ochranu či doplňkovou mezinárodní ochranu je možno udělit jen v případě zjištění taxativně vymezených důvodů v zákonu o azylu a že institutu podle tohoto zákona nelze použít pro legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, kterou upravuje zákon č. 326/1995 Sb. o pobytu cizinců na území ČR.

Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobců jako nedůvodnou zamítl, přičemž rozhodl v souladu s ust. § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., jelikož procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení neuplatňoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 17. prosince 2014

**JUDr. Petr Indráček
samosoudce**